

REDACTIA
Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
pe 10 cor.; pe 1/4 de an
pe 10 cor.; pe 1 lună 2 cor.
pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

Abonamentele nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INȘERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inșertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nerancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 34

Monarchul nostru și regele Carol.

Sunt tocmai cinci ani, de când regele Carol a fost primit la Ischl de monarchul nostru cu o strălucire rară. După un an, aceeași primire însuflețită s'a făcut lui Francisc Iosif I în România.

Dovadă s'a dat și până atunci și atunci încoaci, că cei doi domnitori s'au înțeles în cea mai bună prietenie și înțelegere. Că și popoarele lor s'au înțeles în deplină înțelegere.

Pentru-că și unul și altul: și cel din România, și cel de sub sceptrul lui Francisc Iosif I, avem să ne apărăm de aceeași dușman: de Slavii dela mează-zi.

Eată de ce Regele Carol s'a dus la Ischl, eată de ce credem că înțelegerea dintre cei doi monarchi nici acum n'au fost mai strînse.

Ce se întâmplă adevărat între Bulgaria și România? E fierbere mare. Poporul nostru se războiește împotriva Românilor căreia le mulțumim că azi sunt un mare de sine stătător și nu a fost încă de vitejii lui Osman-Pașa.

El, care au ucis tălăhărește, în cântec îngrozit și scârbit lumea de ei, ei încă războiește?

Dacă nu s'ar ști că la spatele lor Rusia, această putere mare dela mează-zi, de bună-seamă li s'ar fi deja războiește dar — bătaie! Căci România nu este Serbia nici regele Carol I nu se poate asemăna cu Mihail care Bulgaria l'au bătut la Ischl, în 1886. Ci Românii sunt cei care în 1878 au scăpat pe Ruși să nu aruncați de Turci în Dunăre și în timpul rege Carol mai este și căpitanul dela Plevna.

Înțelepciunea l'a făcut pe regele Carol să se sfătuiască cu regele Carol I și mai de aproape. Eată de ce la 29 August n. s'au dus la Ischl, să vadă pe bătrânul nostru împărat și rege. Vitejia și armatei sale, dovedită tocmai în războiul Bulgaria, îl pun la adăpost de bănuială că d'aceia nu a poroculată războiul împotriva Bulgariilor. Pentru-că ar avea fie și cea mai bună cunoaștere de dăruire. Nu, nu aceeași pricina, ci înțelepciunea l'a sfătuit să ceară sfatul monarchului nostru, ca nu cum-va să incurce într'un război în care să aibă parte și pe Rusia ear în parte și pe Bulgaria! Trebuie să știe dinainte pe

A fost adevărat vreme când tocmai marile puteri ar fi dorit ca regele României să ia El stăpânire și oamenii de treabă să facă din Bulgaria cari numai lucruri netrebnice au făcut.

Dacă și azi se judecă așa la curțile mari împărătești, regele Carol va intra în Bulgaria, căci cunoaște bine drumurile toate.

Se mai poate întâmpla de altfel și aceea, ca Bulgaria să le vină mințea la cap, ori mai bine: Bratușca dela Petersburg, țarul să le trimită vorba să se astâmpere, să ceară iertare României și să nu cășuneze un război în Europa tocmai când Rușii au trebuință de toate puterile într'u a lupta prin China.

Vom vedea, în câte-va zile. Fapt e, că mergerii regelui Carol la Ischl i-se dă o mare însemnătate și hotărârile ce vor lua cei doi monarchi vor avea o puternică înrîurire asupra deslegării afacerii dintre România și Bulgaria.

Serbi și alegerile parlamentare.
Am dat într'un număr trecut părerea ziarului *Branik* în această privință.

Zastava, organul aliaților nostri serbi din Neoplanta, ocupându-se de chestia alegerilor viitoare, se declară pentru pasivitate, din cauză că cu toată modificarea legii electorale și instituirea judecătorei Curiei, n'au încetat de a exista acele motive pentru care s'a decretat pasivitatea Românilor, Slovacilor și Serbilor la congresul naționalităților ținut la Budapesta în anul 1895.

Deși admite organul radical serbesc că Széll nu lucrează cu mijloace grosolane ca Tisza și Bánffy, totuși încredere nu-l poate hărăzi în mod prealabil.

Zastava conchide că ar fi de trebuință să se convoace un nou congres al naționalităților, în care să se hotărască atitudinea față cu noile alegeri.

Srbobran cere să se facă un congres al Serbilor, la care să se ia de comun acord hotărârea dacă pasivitatea poate sau nu să fie abandonată, considerând rezultatele puțin satisfăcătoare de până aci, împărțirea nedreaptă a cercurilor electorale și conștientul amestec al administrației. Este adevărat, zice *Srbobran*, că Széll este mai delicat, dar nici el nu vrea să știe nimic despre legea de naționalități.

Nu numai partidul popular s'a înscris în program punerea în practică a acelei legi, se vede însă că a făcut-o numai ca tactică față cu naționalitățile.

"Fremdenblatt" dela 15 August zice, vorbind despre visita Regelui Carol la Ischl, că visita aceasta este o dovadă nouă a relațiilor cordiale precum și a excelentelor raporturi care există între Austro-Ungaria și România. Regele Carol poate fi privit ca întemeietorul României moderne. România a devenit unul din factorii nestămuțați ai politicii internaționale, un element stabil în a cărui politică tradițiunile și judecata joacă un rol mare. In asemenea condițiuni, se poate privi fără grije neînțelegerea ce s'a ivit între România și Bulgaria; și impresiunea care reese este că dorința de a înlătura această neînțelegere există din ambele părți, dar

atitudinea presei nu corespunde cu pornirile cercurilor diriguitoare. Va trebui să se recunoască la Sofia că România nu poate răbda mai departe agitațiunea bulgaro-macedoneană care lucrează cu pumnalul și cu revolverul, și va trebui să se țină seama de cererile îndreptățite ale guvernului român. Se speră, pe de altă parte, că România va da dovezi de moderațiune.

Revista săptămânei.

Se întâmplă de multe ori între oameni că pe cei mai mari dușmani de-odată îi vezi împacându-se unul cu altul și mergând mână în mână. Dujmănia ori cât ar fi ea, chiar dujmanie de moarte, dacă vin împregiurările, vine așa rostul lucrurilor, interesele comune îi fac pe dușmani să se împrietenească, precum și pe frați adese-ori îi fac să se strice între ei.

Dacă de la om la om vedem că așa merge întâmplarea, tot așa și între națiuni deosebite vedem cum vrăjmașii vechi pot să ajungă în cele mai prietenești relații.

Războiul din China mai cu seamă a avut darul de a aduce o apropiere între Franța și Germania.

Sunt treizeci de ani de la războiul ce au avut între ele aceste două mari neamuri, și n'au putut uita francezii umilirea lor, zdrobirea lor prin armele germane. De aceea poporul francez mereu cultivă în sufletul său răzbunarea „revanșă”, pentru umilirea și pierderea ce a suferit.

A venit însă războiul din China, unde armatele aliate ale tuturor marilor puteri europene luptă contra vrăjmașului comun, unde soldatul francez și cu cel german au aceeași țintă, același ideal.

Pe când în țări îndepărtate fii celor două neamuri sunt frați de luptă, în Germania acasă, se dă ordin împărătesc de a nu se mai serba aniversarea cuceririi cetății Metz, din mâinile francezilor, întâmplare acum 30 de ani.

Împăratul Wilhelm de când se găsește în gloriosul tron al Germaniei, a fost totdeauna cel dintâu care a căutat o bună înțelegere și pace cu francezii, ferindu-se de a jigni mândria acestui popo rales.

Dacă o conlucrare a lor în țări îndepărtate le aduce mari câștiguri, cât de măndre roade ar da pentru progres și fericirea lumii o conlucrare în toată privința a acestor două mari și luminate neamuri!

Dacă ne îndreptăm privirile, tot înspre Apus, vedem că tot — vorba românului — unde e minte mai multă, acolo e și mai multă nebulie; în țările culte, cum e Franța și Italia, își fac anarhiștii meseria de ucigași ai oamenilor de seamă din lume. E o boală ciudată aceasta, care roade la temelie statelor puternice, și a cărei lecuire trebuie să dea mult de gândit eelor chemați să îngrijească de soarta țării lor.

Vine în rândul și șirul întâmplărilor de peste săptămână să spunem aci, că ucigașul regelui Umberto al Italiei, anarchistul Bresci a fost judecat și condamnat la muncă silnică pe viață, deoarece-ce în Italia nu există pedeapsă cu moarte. La judecată s'a purtat criminalul cu o obrăznicie ne mai pominită; a ajuns de a amenințat pe judecătorii, că pot să-i dea ori ce pedeapsă și el va fi scăpat din închisoare, căci se va face revoluție care îl va scoate și îl va preamări!

Nebuniile aceste, cum zăpăcesc și cum pun pe calea crimei îngrozitoare pe oameni slabi de duh, puțin de minte, și orbiți de povățuirii nelegiuite!

Dar' nu numai apusul Europei se poate viața de astfel de bureți otrăvitori, căci și Bulgaria din Peninsula-Balcanică sunt tot niște anarhiști, cruzi, sălbatici, bandiți în toată puterea cuvântului.

Însuși principele lor, Ferdinand nu îndrăznește să se întoarcă acasă din străinătate, unde petrece, de teamă ca să nu fie și el omorât de supușii săi, — a căror suflet e cu totul otrăvit de boala crimei, crezând că prin crimă își vor câștiga o domnie după plac și închipuirea „comitetului macedonean”. Acel comitet împinge Bulgaria spre război cu România, pe când ministrul de externe bulgar se viață de miseria și nenorocirea țării sale în cazul unui război, și pe când regele Carol al României declară că știe drumul la Sofia și în 24 de ore îl face.

Regele Carol al României a pornit la Ischl pentru a se înțelege cu Suvranul nostru, bunul său amic, asupra modului cum are să procedeze pentru a pune frâu nemerniciilor bulgărești.

Din regatul Serbiei, care ajunsese în timpul din urmă o țară interesantă prin căsătoria regelui său, aflăm că se lucrează la schimbarea oamenilor dela conducerea afacerilor statului.

Radicali, cei mai populari în țară, și cei mai urgisiți de Milan, ex-regele, deși sunt puși în libertate, deși li-se deschide iarăși puțință de a ajunge la un rol covârșitor în micul regat, nu sunt puși în fruntea bucatelor — cum s'ar zice.

Ear partizanii fostului rege se scot cam încet și pe rind; peste tot, regele Alexandru pe cât a părut de energic și hotărât la început, pe atât s'a domolit, — încât dacă ținem seama de îndrăzneala lui Milan, ne-am pute aștepta să-l vedem într'o zi earăși încurcând țitele la Belgrad.

Ca să încheiăm cu revista acestei săptămâni, cu durere în suflet și revoltați trebuie să insistăm asupra unei noi volnicii asupra unui nou atentat în contra neamului și bisericii românești din țeara noastră.

Serbarea hramului bisericii din Șișești a fost oprită cu jandarmi, cu armată. Sate întregi cari veneau să se închine lui Dumnezeu în frumosul lo-

caș din Șișești și să asculte cuvintele mângâietoare ale iubitului preot V. Lucaciu, au fost oprite de-a se apropia de Sfânta biserică.

Cu adâncă mâhnire vedem cum soarta noastră a Românilor ne-o îngreunează stăpânirea din această țară și nu-și dă seamă, cât de mult și mare rău face printr'această patrie noastre comune, — car bine și bucurie numai dușmanilor le pregătește.

ȘCOALA DE FETE.

Una din grijile de căpetenie a Preacuvioșiei Sale episcopului Golbiș este școala de fete (civile și preparenție) din Arad. Atât Preacuvioșia Sa, cât și bărbășii de școală din giurul său, îndosebi referentul școlar Cirogeriu, doresc adevărat să facă din această școală un azil în care cu drept cuvânt să poată fi asemănat cu alte școli române și străine de acest soi.

Indreptări însemnate s'au făcut deja în anul trecut. Ear' acum putem vesti cu plăcere că atât în ceea ce privește rânduiala școlară, cât și în ce privește puterile didactice, profesorele și profesorii angajați, s'au adăugat încă la îmbunătățirile din anul trecut.

Pentru a se face cu puțință ca elevilor învățătura să li se dea în chip mai ușor, s'a mai înființat o sală de învățământ și într-o grijire sănătății lor, echipul s'a reparat.

Ca directoră a internatului a fost aleasă d-șoara Maria Cioban, nu numai o zelasă și pricepută profesoră, dar' care în cei cinci ani cât a funcționat la școala civilă de fete din Sibiu, și-a câștigat și experiența necesară conducerii unui institut de educațiune.

Dacă cum aflăm, publicul se și apropie cu toată încrederea de această școală, unde în internat abia mai sunt două, trei locuri, celelalte fiind deja angajate.

Mănăstirea Bodrogului.

Românii de legea drept-măritoare a răsăritului au o singură mănăstire, pe cea de la Bodrog, îndepărtare de o oră de la Arad. Cu toate acestea, nu tocmai de mult, la mănăstirea catolică de la M. Radna, earăși nu departe de Arad, Românii se ducen în cete mari de tot, cu mult mai numeroși ca la Bodrog.

Nu cercetăm de ce. Ne bucurăm numai că acum lucrurile sunt schimbate și de câțiva ani încoace crește într'una numărul creștinilor români eari la diferite sărbători, mai ales la sft. Mărie (mare), se duc la Bodrog.

Așa și anul acesta: Duminecă, Luni și Marți a fost pe fiecare zi cel puțin 2500 credincioși. Cel mai mult s'au sposedit și cuminecat acolo și toți au ascultat sfințele liturghii, eari s'au slujit nu numai în biserică, dar' și în curtea cea mare și umbroasă, la altar ridicat an' me pentru acest prilej. Personalul mănăstirii a și fost ocupat peste măsură desl Marți și-a venit într'u ajutor și Preacuvioșia Sa protosincelul I. Pap.

E de însemnat că mulțime de Români au venit chiar din comunele unde s'au incubat prăpădiții de pocăiți. Astfel de la Curtiel, Muceș, Pecica, Agriș, Buteni și din alte comune, unele cale de trei zile.

Din multe locuri, ca Miclăca, Arad și altele țărani au venit cu corurile și se simțeau foarte fericiți că pot să cânte la mănăstire. Din unele comune bărbășii au venit chiar câte 600 credincioși, în frunte cu preoții și învățătorii lor, cu prapori, steaguri și copii în stihare. Ni-a făcut o mare mângâiere văzând atâtea evlavie și mai ales corurile conduse de țărani eari cântau după note.

Au fost și numeroși inteligenți, dintre eari archimandritul mănăstirii, Preacuvioșia Sa dl Aug. Hamșea a invitat pe mulți, câșii au încăput, la masa archondăriei.

Ar fi de dorit ca preoții și învățătorii să facă cea mai întinsă propagandă pentru ca țărani să meargă în număr cât mai mare la această sfântă și singura mănăstire românească.

Slovaci osândiți.

Se știe că tribunalul din Bezterezbánya a osândit pe dl Dula Matei la 3 luni temniță, pe d-șoara Dula Viera la 50 fl. amendă și pe d-șoara Czabek Etel la 100 fl. amendă, pentru că au primit cu alaiu pe dl Pietor, care se întorcea de la temniță, osândit fiind într'un proces de presă al ziarului slovac „Narodny Noviny“.

Tabla regească scăzuse osândă dlui Dula la 6 săptămâni temniță, ear' d-șoara Dula a fost achitată. Curia însă, în ședința de Mercuri, sub presidența dlui Ozorda, pedepsă dlui Dula a ridicat-o la 6 luni temniță, după cum au mai fost osândiți la câte trei luni temniță și fruntașii slovaci Mudrony, Bulla și Halassa, ear' Hurban a fost osândit la 5 luni temniță. . . .

Spre gloria patriei maghiare!

Din România.

Meetinguri.

Intregă țara e într'o continuă fureberie și revolta sa și-o exprimă neamul românesc prin imponente meetinguri de protestare în contra bandiților de peste Dunăre. S'au ținut meetinguri în toate orașele, căndu-se totatătea dovezi, că în 24 de oare Români mână și în stare să pună piciorul în soț.

După București, s'au ținut Dumineca trecută meetinguri în orașele de provincie.

Brăila este de a se aminti în locul întâiu. Cetățenii brăileni s'au adunat în grădina publică a orașului, având în frunte steagurile societăților: „Albina“, „Viitorul“ și „Liga culturală“. S'au ținut discursuri înflăcărâte, glorificând pe martirul român Stefan Mihăileanu, și înfierând mișelia și crima bulgărească.

S'a trimis apoi o telegramă, al cărei text a fost viu aciatat, M. Sale Regelui la Sibiu. Au luat parte la meeting peste 6000 de oameni.

Râmnicul Sărat, era împodobit întreg orașul cu flămuri. Au participat peste 2000 de oameni. După terminarea întrunirii s'a făcut un imponent cortegiu, cu muzica în frunte, cu drapelul și cu portretul lui Mihăileanu.

La Craiova de asemenea a fost un imponent meeting. Au participat o mulțime foarte numeroasă.

La Pitești, la Roșiori de Vede, s'au votat moțiuni energice de protestare.

La Băciu, cortegiul imponent s'a oprit în fața statuei lui Mihail Cogălniceanu și alui V. Alexandri, și s'au ținut înălțătoare discursuri patriotice.

La Alexandria, pe la orele 5, pe când se manifesta pe strade se auză trompete. Ce e? Vine regimentul de călărași Teleorman, din Turcu-Măgurele, care a doua zi se unește cu cel de Vlașca, dela Giurgiu, ear amândouă vor eși într'u întimplareea celui dela București la comuna Comoara.

Ce coincidență! Parcă pornise orașul întreg în șir cu armata... la război!

În Sibiu la gura Dunăii, cetățenii români din oraș cum și membrii coloniilor grecești și turcești au ținut parastase în bisericile românești, grecești și în moscheele turcești pentru odihna sufletului victimei comitatului revoluționar bulgar.

O mână mulțime a asistat la acele slujbe. Dovadă este aceasta de revolta tuturor popoarelor din Peninsula-Balcenică față cu criminalii bulgari.

Ceremonii funebrele s'au mai făcut, tot pentru Mihăileanu, în Dobrogea la Babadag, Chilia-Veche, Mahmudia și Macin. Armenii și Turcii din aceste localități încă au luat parte.

Sfârșitul războiului vamal cu Turcia.

Di Kyazim Bey, ministrul plenipotențiar al Turciei în București, a informat guvernul, că Poarta a suprimat tariful diferențial împas mărfurilor românești și că a numit o delegațiune, care să înceapă cu guvernul român studierea baselor noiei convențiuni comerciale.

În urma acestei înștiințări, guvernul României va desființa taxele ridicate împas mărfurilor turcești, și certificatele de proveniență cerute în vamă pentru orice mărfuri.

Viitorul congres petrolifer.

Congresul dela Paris a decis în unanimitate, că viitorul congres al petrolului să aibă loc în România, bogate țară petroliferă, la București. Președintele Congresului dl Lippmann a trimis în acest scop Majestăților Lor, Regelui și Reginei României următoarea telegramă:

„Membrii primului Congres de petrol, în ședința de azi au ținut să consfințească marele succes al Expoziției române, desemnând orașul București ca locul adunării viitoare a Congresului și își adresază respectuos cele lor omagii Majestăților Lor Regelui și Reginei Elisabeta“.

Osândirea lui Bresci.

În zina de 29 August s'a ținut la Milano (Italia), procesul împotriva lui Bresci, anarhistul sâlbatic care a ucis pe bunul rege Umberto al Italiei. Ziaristi din toate părțile lumii au venit să asiste la desbaterele procesului. În jurul tribunalului era mulțime de popor, și a trebuit să se scoată oștire pentru a se ține rînduială și a opri ca poporul să nu spargă temnița și să omoare pe Bresci.

Intreg actul de acuzare anarhistul ucigaș l'a ascultat fără cel mai mic semu că l'pare răi de ceea ce a făcut. A mărturisit că a tras cu arma dela distanță de trei metri; el a preparat gionțul, încât și dacă n'ar fi lovit mortal, ar fi pricinuit rană de care regele trebuia să moară.

Martori au fost la proces 16, între eari și generalul Avogadro.

Bresci a fost apărat de advocații Merlino și Martelli. Pe cel dintâiu președintele l'a întrerupt de mai multe ori.

Verdictul de vinovăție a fost dat cu toate voturile juraților. Pe acest temeliu Bresci a fost osândit ca toată viața să fie ținut singur în temniță întunecoasă. În Italia nu este adică pedeapsă cu moarte.

Războiul buro-englez.

Între munții dela Lydenburg lupta între Roberts și Botha ține de patru zile. Două zile (Sâmbătă și Duminecă) li-a trebuit Englezilor până să poată înainta câtuși de puțin. Acum au ajuns pe locuri unde călăreții nu mai pot umbla de loc și chiar pedestrașii numai cu anevoie, căci potecile sunt strîmte de tot și cășiva burii pot ține pe loc sute de Englezi.

Întemplerăea cea mai însemnată este de alifel neînțelegeră ce s'a ivit între Roberts și șeful statului său major Kitchener. Roberts nu s'oprase când Kitchener zile de-a rîndul a stat să lupte, în valea dela Modder-River, unde cu 80 tunuri atacase pe Kronje și până să-l prindă, au căzut miile de Englezi; mai mulți de cât era întregă armata bură. Ear' acum Kitchener e supărat că Roberts l'a însărcinat cu un plan greu de tot: să prindă pe De Witt, pe care și până acum zadarnic l'a urmărit zile d'a rîndul, căci generalul general bur încă el a tras în cursă și a prins mulțime de Englezi. Pe de altă parte Roberts îl învinește că nu a executat poruncile la vreme și cum i-a spus.

Data telegramelor din urmă.

Londra, 29 August. „Standard“ primmește din Belfast știrea la 27 c. Burii se țineau încă și prin tunurile lor au silit Englezii să se retragă de pe lăferată pe care voiau să o stăpânire.

Generalul bur De Wett a prins un tren englez, în care erau 1 lion și jumătate franci pentru mată.

ULTIME ȘTIRI.

Chinezii bătuți.

Londra, 30 August. Foi engleze „Daily Mail“ și-se anunță din Hongkong cu data de ieri, că generalul Gaselee declară ca lucru de prisos miterăa mai multor trupe în China. Tot cu data de 29 August și-se raportează din Shanghai ziarul „Daily Telegraph“, că în 23 August Chinezii au fost crâncen bătuți de Tehsu. Au căzut morți: un prinț, Tuan și 1500 oameni, ear cei d'altă nezi au fost alungați din provinciile de trupele japoneze. Lui „Standard“ asemenea și-se raportează din Shanghai și cu aceeași dată Juansikai a raportat o învingere asupra Boxerilor și asupra trupelor ruse din Peicang și Hsue. Se știe și aci au căzut 1500 Chinezii.

50 străini măcelăriți.

Cifu, 29 August. Se anunță înainte cu o săptămână, Japonezilor din Sensi, a provocat peștinii, ca să meargă în Jamen, unde oflu adăp știre. 50 străini, eari ascultare provoară, au fost măcelăriți.

Americanii se retrag.

Londra, 30 August. „Daily Telegraph“ știrea, că dacă marile puteri tratative de pace cu China, și-au retras trupele din China, vând, că prin silvarea ambasadoriei aliate și-au împlinit datoria.

Neînțelegeri între Ruși și Japonezi.

Londra, 30 August. Se raportează Tacu, că cresc într'una neînțelegeri între Ruși și Japonezi.

Împăratul german plătește marce.

Berlin, 30 August. Din suma de marce, ce împăratul Wilhelm al Germaniei a promis să plătească din al salvarea Europeanilor din Peking, „Tagblatt“ spune, că împăratul plătească 3 milioane de marce, din care mare parte o vor primi soldații germani au avut parte la liberarea Pekingului.

Din Anoi se raportează, că generalul torul „Isis“ a sosit acolo. 12.000 Japonezi au sosit din Formosa la Anoi agentiei „Reuter“ și-se anunță cu data de 23 l. c.: Azi trupele plecat de-aciei la Peking. În ziua lui e liniște.

Puterea armată internațională până în 18 August în China era de soldați cu 1320 ofițeri. Deatunci sosit încă vr'o 6000 germani, și trupele aliate numără azi în total 50.000 oameni. afară de corpul Mai mulți au Japonezi: vr'o 20.000 Rusia: vr'o 12.000; Englezi: vr'o America 5000; Franca 3000; Italia 2000 oameni și Austro-Ungaria personal două vase de război.

Noutăți

Arad, 31 August 1900.

Prelații noștri în Sibiu. Preasfințitul Domn Nicolau Popea, episcopul diecezei Caransebeș și Iosif Goldig, episcopul diecezei Aradului, au sosit în Sibiu, spre a lua parte la ședința fundațiunii „Goșdu”, care s-a început în 29 I. c. n., precum și ședințele consistorului mitropolitan, care încep în 21 August vechiu. Dintre membrii reprezentanței fund. Goșdu au mai fost în Sibiu domnii Ioan cav. de Puscaș, Dionisie Paynă, Dr. Ioan Gall, Avram Ștefan și Georgiu Serb.

Pentru tricolor. Geandarmii mai, când ved tricolor românesc, de-albăteii întocmai ca taurii când arunca ceva roșu. Astfel ni-se vede, că în ziua de 15/28 August fiul de 13 ani al lui Ioan Nedeleu, zidar Chiseteu, a fost prins de geandarmii și i-au luat cu puterea panglica coloră ce băiatul cumpărase la târdin Budinț.

Bravi geandarmi! Ați mântuit țaria, fire-ar de ris cine v'a învețat asemenea vitejie.

Concert italian în Blaj. Dl Azzo Albertoni și D-na Emilia Albertoni, vor ura în Sâmbătă, în 1 Septembrie st. n. a. c. în cea mare a hotelului „Univers” din Blaj concert italian cu următorul program: 1. Ouverture del Prometeus di Beethoven; 2. Răcșoate neil; 3. Cavalleria Rusticana di Mascagni; 4. Em. Albertoni; 5. Declamazione de: Ioan Vancea; 6. Ballata nell' opera de A. Albertoni; 7. Tărnavele Fantasia (10 minute di riposo); 8. Adagio e mesto della Sonata patetica di Beethoven; 9. A. Albertoni; 10. Serenata di Muffet; 11. E. Albertoni; 12. Tărnavele Fantasia de A. Albertoni; Sig. A. Albertoni. Prețul de intrare: Locul I. 1 cor. 60 fl. Locul II. 1 cor. 80 fl. studenții 40 fl. Inceputul la 8 1/2 oare seara. Venitul este destinat pentru canalizarea străzilor de lângă calea ferată.

Logodnă. Dl Dr. Ștefan Rozvány (Salonta-mare) s'a logodit cu doamna Felicia Beleş, gentila fiică a lui Ioan Beleş, fost deputat și notar în Arad.

Sincerile noastre felicitări.

Adelina Germain, artistă la pian, în vârstă de 6 ani, va da un concert mâine seara, în sala mare dela Hotelul „Albă”, din loc. Geniala copilă vine de la București și a dat în zilele acestea un concert, care a avut o strălucită călătorie.

Mica artistă va concerta cu concursul Kœsel, violonist virtuos, profesor la Conservatorul de muzică din București, și a Harris Schreier, directorul Conservatorului din loc. — Bilete se capătă la librăria Klein.

Alegere de învățător în Fabricul „Cu”. Cu data 26 August n. ni-se scrie în școala: Astăzi s'a ținut „alegerea” învățător la școala bisericească Sftulului în Fabricul-Timșor. La actul alegerii au fost 200 alegători au luat parte 28 alegători. A fost o alegere, cum numai să se vestit pașă Puciș știe și poate să știe. Dintre candidații Rașă, Subu și alții. Acest din urmă a fost „ales”, în 23 voturi și fiind candidatul cu mai puține voturi, care și-a mobilizat întregul său vot pentru noul său satelit. Promisiunile „aldomăș” ul. alesul pașei și-a făcut. Contra acestei alegeri — așa s'au făcut protest amândouă comunele bisericești dela Sftul Iliș și Sftul George. Sftul protopop și aci și-a arătat prin influențarea directă a alegerii, când va pune odată capăt autoritară bisericească nesățiuului și

speciile progresive a acestui șef tractual cu școala și cu dascălii din tract. Ar fi deja vremea, ca și dînsul să fie pus la locul său! — I.

Lucrări rele. Ni-se scriu următoarele: În comuna noastră Talpoș, în anul trecut s'a înființat o școală de stat, făcându-se comunei cheltuieli de vreo 10—11 mii de florenți. De această școală n'am avut nici o trebuință, fiind că copiii noștri foarte bine încep în școala veche românească. — Cu toate acestea, — să vezi necazul și primejdia! Un anume G. Rus, om fără știință și fără pricepere, n'ademenit pe oameni să subscrie și să ceară — o școală de stat. Oamenii bieți, neștiind ce fac, s'au subsemnat. De sine se înțeleg, că cererea nu numai că nu li s'a respins, dar au fost chiar cu stia constrinși la asta, deși oamenii în urmă s'au arătat căiți răi. Acest G. Rus a devenit străngător de dare (porties), deși oamenii nu l'au vrut de loc, că-l un om bețiv și primejdios. S'au și temut de el, căci avem vreo 12—13 mii de florenți banii bisericești pe mâna lui dar' di fibrău Csukay la alegere n'a lasat să se dea vot personal, și așa ni-l'a pusă pastă pe cap. Pe lângă acestea au și cheltuit oamenii să se mântue de el. Că se fel de oca e alesul dlui Csukay, se poate vedea și din faptele acelu nenorocit, că bea până nu știe pe unde e ușa. Ală dată a dus și fânul unui om sărac, lăsându-l păgubit. Ar trebui să ne scape di fibrău Csukay de acest om prăpădit. — Un talpoșan.

Nuntă românească între sulilele gen darmlor. Din comuna Dognecea (Băna) ni-se scrie: Dumneș, în 12 August n. a. c. și a s'ărbat cununia lile Bălean cu Elena Bilau, amândoi locuitori în comuna Dognecea. Mergând numiți miri seara (după ospet), cum e datina la noi (Foarte păcătoasă datină!) — Red.) în ospetăria „Leul de aur” din loc, s'a întâmplat o bătaie cu cuțite, provocată de niște indivizi, cari numai după asemenea lucruri umblă. Aceasta s'a întâmplat fadată după intrarea mirelui și a miresei în sala. Din această bătaie un anume Nicolae Știuca s'a ales străpuns de cuțitele bătașilor. Intervenind apoi și geandarmii și v'zând întâmplarea, aceștia n'au luat numai pe bătașul sub sulile, ci și pe cel nevino-vap'i au brutalizat, punându-le sulilele în pept și în spate și scotându-l afară ca pe niște făcători de rele. (Dacă numai afară i au scos, atunci bine au făcut. — Red. „Trib. Pop.”) V'zând aceasta. — nănașul mirelui, Ioan Stoianovici, om blând și nimerii de rău făcător a observat geandarmilor, că nu e bine și nu e mai ales cu dreptate a brutaliza oameni pacnici. Răspunsul geandarmilor a fost, că și numitul nănaș I. Stoianovici i au pus sulilele în dreptul pieptului, ca la un rău făcător, și i au mairatrat și pe dînsul zicându-i, că trag focuri, dacă nu se supune voinței lor. Eată ce barbarii se comit și pe la noi. — Un asietent.

Știm și noi, că barbarii se comit mai ales față de Români. Intrebăm însă, ce-au avut să caute, în cazul de față, la biră: mirii și nuntași în frunte cu nănașul, când nuntași românești la casa ei privată îi este locul? Nu prea prinde, se vede, la Români nostri sfatul bun!

„Istoria politice” după Sir Frederic Pollak, de Teodor V. Păcățian, este titlul unei cărți instructive și interesante apărută la Sibiu (ediția autorului; comande în Hechtgasse Nr. 16); prețul 1 coroană. O recomandăm tuturor cetitorilor noștri.

Inmormentare. Mercuri după amiază a fost înmormentată în Arad Paulina Bota, moartă în niște împrejurări atât de triste, tocmai când se întorcea dela mânăstirea Bodrogu'ul. Multime de popor, aproape o mie Români, a luat parte la înmormentarea săvârșită de părintele Bodea, care cu acest prilegiu a ținut o predică înduioșătoare. Pe cociugul tinerei decedate personalul tipografiei noastre a depus o frumoasă coroană cu panglică tricolor și la mormânt i-a cântat în cor. Fie-I țelina ușoară!

Cas de moarte. Ni-se scrie, că în 2/15 I. c. s'a înmormentat în Tornea flica Irina a repositului preot Ioan Lele din Erdeiș (Erdőhagy) lângă Chisineu. După moartea numitului preot, membru familiei acestuia, rămasă fără avere și fără nici un spriug, fură aruncați de soarte în comuna Tornea, unde au trebuit să se susțină din lucrul mânilor și aviași fiind la mila oamenilor. Acum 4 ani a murit tot în Tornea o soră mai mare a Irinei, și acum se stîne dînsa,

ca soră mai tinără, în vârstă abia de 24 ani, pe care o deplânge unica soră Ileană. La înmormentare a asistat și părintele Simeon Cornea din Bătaia, care, în cuvântarea sa funăbră, a descris starea nenorocită a orfanului unui preot, rămase în cea mai mare miserie.

AVIS. Ni-se scrie: Adunarea cercuală a desp. Oravița al Asociațiunii, convocată pe 2 Septembrie n. a. c. la Sasca-montană, se revocă până la alte dispozițiuni: I. Traița, direct. desp' rîmmentului.

Concurs. La internatul Pavelian de fete din Beiuș, împreună cu școala civilă se publică concurs pentru un post de guvernantă.—Soluțiunea anuală e 400 coroane, cuartir și provisiune în internat; va avea drept la 2 cincuenale de câte 100 coroane. Petițiunile instruite cu carte de boțez, testimoniu de calificare, anterioară aplicație, sunt de a se înainta la rectoratul internatului de fete din Beiuș până la 7 Septembrie st. n. a. c. Se pretinde, ca să știe perfect croitul alburilor și hainelor, va fi preferită cine va ști și limba germană și cine va produce atestat despre absolvarea cursului de lucru de mână.

O biserică construită de un om singur. Cine ar crede aceasta? Cu toate acestea în Georgia (Statele-Unite) un zidar s'a pus să construească o biserică, fără ajutorul nimăului. Acesta, un anume Andrew Banner, lucrează de doi ani la această biserică, uneltele și le-a făcut singur și materialele i-au fost furnizate în chip gratuit de un proprietar. El a săpat temelia, a făcut ziderile, acoperișul, clopotnița, totul cu mâinile sale. Acum n'a mai rămas decât zugrăviul bisericii, căci e lungă de 60 de metri pe 45 lărgime și 8 înălțime. În această biserică pot sta jos 300 de persoane, căci sunt în interior mai multe bănci, făcute tot de acest original constructor. Înaugurarea noiei biserici va avea loc sâmbătă. Andrew Banner un protestant convertit la catolicism, își propune de a fi unul din cei mai stăruiitori frecventatori ai acestei biserici.

Mulțămită publică. Pentru biblioteca „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” s'au dăruit cărți prin următorii: D-șoara Maria Ciovan, profesoară: „Serisori către eleve”. Dl Irmil Borcia, funcționar la „Transilvania” mai multe cărți și reviste românești și germane. Dl F. I. Zacharides, măiestru compacor: peste 50 cărți și broșuri. Dl Ștefan Duș, culegător de litere: mai multe cărți și broșuri. Dl Mihail Cirlea, notar public în Abud. a cumpărat un număr mai mare din broșura „Buna chiverniseală”, tradusă de dl Teodor V. Păcățian, din cari 15 ex. le a pus prin mijlocirea dlui Păcățian la dispoziția noastră, spre distribuire între membri, cari s'ai și distribuit.

Aducem prin aceasta sincerile noastre mulțumite sus amintitorilor marimoși dăruitori!

Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, ținută la 16 August n. 1900.

Iector Tordășianu, Ioan Apolzan, președinte. notar.

Se află de vânzare o moșie de 52 jugre, pământ arător, împreună cu cele apțiinștoare de ea: casă bună de locuit cu locuință pentru servitori și cu graț spașios — în pusta dela Bocsig (Boszeg), comitatul Aradului, la dl Sibtyen Pál de-acolo. O parte a prețului se poate plăti cu amortisație pe 0 ani, ear' cealaltă parte pe vec, pe lângă condiții bune.

Publicațiune de licitațiune. Comuna bisericească rom. gr.-or. Lipova dă spre edificare o casă nouă bisericească, pe calea licitațiunii publice minuende, ce se va ține Dumecă în 20 Aug. st. v. (2 Septembrie st. n. a. c. la 3 ore d. a. în localitatea școală rom. gr.-or. din Lipova.

Planul și specificarea de spese, precum și condițiunile de licitare, se află și se pot vedea la oficiul parochial din Lipova.

I. Reflectanții, ce voiesc a licita și lua în luăprindere edificarea casei, au a depunădiul de 10 % dela prețul de exclamare

2 Prețul de exclamare este 14 106 cor. 71 fl. La licitațiune se primesc și oferte închise — în scris, cari au să conșină vadiul aci numit și o declarațiune, că reflectantul: cunoaște și accepteză planul, specificarea de spese și condițiunile de licitare.

Lipova, August 1900. Comitetul parochial rom. gr.-or. din Lipova.

Posta Redacției. I. I. Ardelean Ch.: Manuscrutul „Pro-povedaniei” de ce nu ni-l descrieți, mai ales dacă e dela începutul veacului trecut! E mai important decât însuși textul.

Ab. 1475: Insemnează hărțuială și luptă nu mulți la olaltă, ci cete cete, căutând să surprindă pe dușman.

Teodor Marcu, Lipova: Șef este dl Aug. Hamsea. Teodor Andreiu și Trifu Isfan în Bruznic: Rău a făcut Dimitrie Savu, că a tocat pe popa Rabinovici în cap. Căci dacă preotul e vinovat de ceva, trebuia să-l părăsească la consistor. Așa țeranul și a făcut numai rău, căci desigur preotul îl va înproșua. Ne pare rău de nenorocitul sătean Savu. Nu trebuia să asculte sfatul rău.

Cermeiu: Să scriem despre examen, e prea târziu. Ear dacă aveți să vă plângeți de învățător, poftiți la consistor. Cât despre negigența capelanului Popovici, earăși la consistor e locul să faceți arătare.

Teoș: Să se țină s'ărbătoarea, era poruncă de sus, ba chiar lege. Cine ar fi călcat-o, se expunea la gloabă.

Cetea: Cele ce ne scrieți despre preotul Răica sunt atât de scandaloase, încât așteptăm să faceți arătare întâiu la consistor. Dacă nu se va face îndreptare, vom publica.

Ciuchic: Nu e lucru de a pune în foaie. Dacă D.-V. sunteți atât de cu minti să vedeți greșelile, apoi aveți și putere de a îndrepta lucrurile, căci singur preotul nu va fi el mai tare ca D.-V. toți.

Posta administrației. D-lui Ioan Franțu în Czerov: Am primit 4 cor.; expedarea nu vi-s'a s'istat. Vi se trimite regulat foaia. D-lui Alexandru Lunca în Olto-Borgo: Expiră cu finea lunii August 1900.

ECONOMIE.

Cereale (bucate). De aci încolo prețurile pe piște se scotesc în coroane și după 50 chilograme, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (100 chilograme).

Prețurile dela 31 August n. din Budapesta

Grâu în Octomvrie . . .	cor. 7.67—7.68
Secară	6.17—6.19
Ovăș	5.35—5.37
Cucuruz pe August	6.17—6.19

Prețurile dela 31 August din Arad:

Grâul cel mai bun . . .	cor. 7.23—7.40.
Cucuruz	5.25—5.45.
Secară	5.06—5.08.
Orz	5.50—5.60.
Ovăș	4.60—4.80

Cursul pieții din Arad.

Hărte-monetă română	Cump. fl. 9-48 vând	9.52
Lire turcești	—	—
Imperiali (15 R. aur)	18.90	19.—
Ruble rusești 100 à	126.—	12.—
Galbeni	5.58	5.63
Napoleon-d'or	9.48	9.56
100 Marco germane	58.50	58.95
1 livre sterling	11.90	12.50

Spirit: 29 August

Spirit rafinat; cu toptanu	115.—
„ „ cu micu	118.—
„ brut cu toptanu	113.—
„ „ cu mic	116.—

Editor: Aurel Popovici Bareianu. Red. respuns: Ioan Russu Șirianu.

822. 1900.
végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lippai kir. járásbírótság 1899. évi V. I. 114/9. számú végzése következtében Dr. Suciú János, aradi ügyvéd által képviselt aradi gör. kel. román egyházmegyei szentszék javára, Lupu Todor és neje ellen 1400 kor. s jár. erejéig 1900. évi augusztus hó 8-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 561 koronára becsült következő ingóságok u. m.: buza, széna, disznóól stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lippai kir. járásbírótság 1899. évi V. I. 114/9 számú végzése folytán 1400 kor. tőkekövetelés, ennek járulékai s költségek erejéig Keszinczen leendő eszközzésére 1900. évi szeptember hó 4-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Lippán, 1900. évi augusztus hó 24-ik napján.

Páska Emil, kir. bírósági végrehajtó.

488 1—1

928. szám.
1900. V. 1609/4.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírótság V. I. 114/9. számú végzése folytán Dr. Suciú János, aradi ügyvéd által képviselt Rozsnyay Kálmán végrehajtató javára Decsy Géza aradi lakos tanár ellen 142 kor. 96 fill. tőke és járulékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1022 koronára becsült butorok és tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon Bém-utca 1/a. a. leendő eszközzésére 1900. évi szeptember hó 7-ik napjának délelőtti 4 és fél órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi augusztus hó 23. napján.

Török Dénes, bírósági végrehajtó.

488 1—1

992. szám.
1900. V. 869/8.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. bíróság V. I. 501/1899. számú végzése által „Victoria” takarékpénztár és hitelintézet végrehajtató javára Institoris János és neje, valamint Institoris Antal ellen 480 kor. tőke és járulékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 1171 kor. 20 fillerre becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Aulich Lajos-utca 9. sz. a. s folytatólag Institoris Antal lakásán leendő eszközzésére 1900. évi szeptember hó 6-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi szeptember hó 22. napján.

Török Dénes, bírósági végrehajtó

490 1—1

LICITAȚIUNE MINUENDA.

Pe baza învinițării Venerabilului Consistor diecesan din Caransebeș datată 26 Iulie 1900 Nr. 2115/1900 13 se scrie licitațiune minuendă pentru acoperirea turnului cu aramă și repararea acoperământului bisericii gr.-or. rom. din Ohaba-mutnic, cu prețul de exclamare coroane.

Licitațiunea se va ține la 20 August (2 Septembrie) 1900 la ora 9 a. m. în școala din loc.

Planul și specificațiunea de măsuri și spese se pot vedea orișicând la oficiul comitetului parochial din Ohabamutnic.

Intreprinzătorii se vor prezenta la fața locului, unde li-se vor cunoaște condițiunile lucrului.

Cel-ce voiește a primi lucrul va trebui să depună vadiu de 1000 coroane.

Numai măestri esperți și cu renume bun se vor admite la licitațiune.

Ohabamutnic, din ședința comitetului parochial ținută la 20 August 1900.

Ioan Lăpăduș,
paroch și președinte.

Solomon Ștefan,
not. com. parochial.

488 3—3